

Mál nr. 92/2024**Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila (V)****Heiti váttryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.****Nafn váttryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)****Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.****Gögn.**

1. Málskot móttengið 5. apríl 2024, ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V dags. 29. apríl 2024.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 3. júlí 2024.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 21. mars 2023, er hann var að störfum fyrir X sem var verktaki hjá Y, hafi M orðið fyrir líkamstjóni. Atvik hafi verið þau að M hafi verið að ganga frá rafsuðupinum í pakka við verkfærakassa. Við hlið kassans hafi verið vörubretti með íhlutum sem aðrir starfsmenn hafi verið að nota, þ.á.m. fimm stykki af 86 kílóa þungum stútum úr stáli sem hafi verið staflað upp. Tveimur stútum hafi verið staflað á neðsta brettið, og bretti sett ofan á það með þremur stútum sem hafi verið staflað hverjum ofan á annan. Hafi efsti stúturinn, án fyrirvara og án þess að nokkur hafi rekist í stútana eða brettin, fallið niður og á bak M. Þrír hryggjarliðir hafi brotnað við slysið og sé mesta mildi að ekki hafi farið verr, en einkenni M séu þó að hluta varanleg. Lögregla var kölluð á vettvang og liggur skýrsla hennar, dags. 21. mars 2023, fyrir nefndinni. Þá var Vinnueftirlitinu tilkynnt samdægurs um slysið. Í málskoti eru gerðar athugasemdir við rannsókn lögreglu á aðstæðum og tildrögum slyssins sem hafi verið verulega ábótavant. Þá eru einnig gerðar athugasemdir við að Vinnueftirlitið hafi ekki mætt á vettvang og rannsakað atvikið sérstaklega. Liggi því engin hlutlæg samtímagögn um orsök og aðdraganda slyssins fyrir. M vilji þó benda á að í aðdraganda slyssins hafi vörubretti með þremur stálstútum verið flutt um töluverða leið, eftir ósléttum vegi, á lyftara án þess að stútarnir hafi verið bundnir á brettið. Þeir hafi svo verið fluttir með lyftu upp á fjórðu hæð og komið fyrir ofan á öðrum stútum án þess að nokkrar ráðstafanir væru gerðar til festa þá eða raða með tryggilegum hætti. Á verkstað sé þá mikill titringur og hristingur alla daga enda séu lyftarar á ferð um svæðið og stórvirkar vinnuvélar í gangi allan sólarhringinn. M krafðist bóta úr ábyrgðartryggingu X á grundvelli þess að skortur hafi verið á verkstjórn og að aðstæður og aðbúnaður á vinnustaðnum hafi verið ófullnægjandi. Með bréfi, dags. 5. október 2023, hafnaði V kröfu hans á grundvelli þess að ekki hefði verið sýnt fram á saknæma háttsemi X eða starfsmanna þess í aðdraganda slyssins, og ekkert lægi fyrir um að stútunum hefði verið raðað með röngum hætti eða að starfsmenn X hafi mátt vita að hrúnhætta stafaði af stútastæðunni. M mótmælir því og vísar til þess að fyrir liggi vitnisburðir frá fimm samstarfsmönnum M sem staðfesti að stútunum hafi verið raðað óforsvaranlega á brettin og þeir ekki bundnir niður eða tryggðir með öðrum hætti til að varna hrúni. Kröfu sinni til stuðnings vísar M til nánar tilgreindra ákvæða laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. X hafi vanrækt að tryggja aðstæður á verkstað og sjá til þess að öryggi starfsmanna væri tryggt. Þá hafi ótilgreindur starfsmaður eða starfsmenn X sýnt af sér saknæma háttsemi með því að stafla stútunum með þeim hætti sem gert var og hafi þeim mátt vera ljóst að hættu stafaði af umræddu verklagi. Að þessu leyti hafi verkstjórn og eftirliti einnig verið ábótavant.

Í bréfi V til nefndarinnar er lýst þeirri afstöðu að M hafi ekki sýnt fram á að slys hans verði rakið til saknæmra mistaka starfsmanna X eða saknæms aðbúnaðar sem X geti borið ábyrgð á. M hafi ekki sýnt fram á það með neinum gögnum að umræddum stútum hafi verið raðað á rangan hátt eða fluttir með röngum hætti í umrædda stæðu. Hafi M þá ekki sýnt fram á að aðrir starfsmenn X hafi vitað eða mátt vita af því að það stafaði slyshætta af því að raða stútunum með þeim hætti sem gert var og að þeir hafi vanrækt að bregðast við til að draga úr þeirri hættu. Slys M hafi verið tilkynnt réttilega til Vinnueftirlitsins og til lögreglu. Beri M sönnunarbyrði þess að slysinu hafi verið valdið af saknæmum mistökum starfsmanna X eða saknæmum vanbúnaði af hálfu X og hafi sú sönnun ekki tekist. Er það mat V að einfaldlega hafi verið um óhapp að ræða.

Í viðbótarathugasemdum M er vísað til þess að samkvæmt fyrirbyggjandi gögnum hafi umræddir sílóstútar fallið úr stæðunni og á M. Það bendi til þess að þeir hafi ekki verið tryggilega festir eða skorðaðir. Ábyrgð á því að hlutir sem augljóslega geti valdið tjóni falli þeir niður, séu ekki festir

nægilega liggi hjá X. Hafi því ekki verið um óhapp að ræða heldur afleiðingu saknæmrar vanrækslu á vinnustað.

Álit.

Svo bótaskylda sé fyrir hendi úr ábyrgðartryggingu X þarf að mega rekja tjón M til saknæmra athafna eða athafnaleysis af hálfu þess, starfsmanna þess, annarra aðstæðna eða atvika sem því verði gert að bera skaðabótaábyrgð vegna. Sönnunarbyrði þess hvílir samkvæmt almennum sönnunarreglum á M.

Samkvæmt 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 skal atvinnurekandi án ástæðulausrar tafar tilkynna til Vinnueftirlitsins öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags sem slysið varð. Slys þar sem líkur eru á að starfsmaður hafi orðið fyrir langvinnu eða varanlegu heilsutjóni skal tilkynna Vinnueftirlitinu eigi síðar en innan sólarhrings. Með vísan til þessa lagaákvæðis og í ljósi dómafordæma er litið svo á að atvinnurekandi sem ekki hefur tilkynnt slys samkvæmt ákvæðinu skuli bera hallann af sönnunarskorti um málsatvik að því leyti sem þau eru óljós og aðila greinir á um þau. Samkvæmt fyrirbyggjandi lögregluskýrslu var M fluttur af slysstað á sjúkrahús og er ljóst að hann var óvinnufær í kjölfar slyssins. Jafnframt liggur fyrir afrit tilkynningar X til Vinnueftirlitsins og ber hún með sér að hún var móttækin 22. mars 2023, og í málskoti kemur fram að hún hafi verið send Vinnueftirlitinu strax á slysdegi. Verður því að telja ljóst að umrædd tilkynning hafi verið send til samræmis við framangreindan áskilnað. Þrátt fyrir að vettvangsrannsókn hafi af einhverjum ástæðum ekki verið framkvæmd af hálfu Vinnueftirlitsins verður því ekki vikið frá almennum sönnunarreglum. Er þá jafnframt til þess að líta að lögregla var kvödd á vettvang og liggur skýrsla hennar fyrir nefndinni.

Fyrir liggur að ekkert vitni varð að atvikinu sjálfu en í málskoti er vísað til yfirlýsinga fimm vitna og eru þær meðal gagna málsins. Í þeim koma fram athugasemdir við frágang stútanna og það að þeir hafi ekki verið bundnir með einhverjum hætti við brettið, enda staflist þeir ekki vel og hefði þurft litla hreyfingu til að koma þeim úr jafnvægi. Verður þó ekki ráðið með vissu af umræddum yfirlýsingum að starfsmönnum X hafi verið eða mátt vera ljóst að hættu stafaði af frágangi stútanna áður en slys M átti sér stað og þá kemur ekkert fram um að vinnuveitanda hafi verið gert viðvart um slíka hættu. Framangreinda vitnisburði verður jafnframt að skoða í því ljósi að um er að ræða yfirlýsingar samstarfsmanna M sem eru sendar honum í tölvupósti tæpu ári eftir umrætt atvik. Utan umræddra yfirlýsinga liggur ekkert fyrir um frekari tölvupóstsamskipti eða önnur tengsl M við umrædd vitni. Hafa því umræddar yfirlýsingar ekki sambærilegt vægi og ef þeirra hefði t.a.m. verið aflað af lögmanni M, lögreglu eða með vitnaleiðslum á grundvelli XII. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

Þá liggur fyrir skýrsla Y um atvikið og kemur þar fram að ekki sé vitað af hverju umræddir sílóstútar féllu en að það verði í ljós leitt með rótargreiningu (RCA). Sú greining er ekki meðal gagna fyrir nefndinni.

Verður því samkvæmt öllu framansögðu og eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni að telja að ekki sé nægilega sýnt fram á að stútunum hafi verið ranglega staflað eða að X eða starfsmönnum þess hafi verið eða mátt vera ljóst að umrædd stöflun hefði hættu í för með sér. Verður því ekki talið að M hafi axlað þá sönnunarbyrði sem á honum hvílir og er óhjákvæmilegt að hafna kröfu hans.

Niðurstaða.

M, á ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X, hjá V.

Reykjavík, 3. september 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir